

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Compareixença valoració primer any de legislatura

Palau del Parlament, 11 de març de 2022

Molt bon dia,

El dia 12 de març de 2021 vaig ser elegida presidenta del Parlament. Ha transcorregut, doncs, un any des que se'm va fer confiança per ser la màxima autoritat de la cambra on treballem els representants del poble de Catalunya, un honor que em va ser atorgat en un context de doble excepcionalitat, ja que, d'una banda, la situació de pandèmia tenia en aquells moments uns efectes més accentuats que els actuals en la vida del país i de la cambra (la constitució es va fer encara a l'Auditori i no pas a l'hemicicle), i de l'altra, la convocatòria de les eleccions que van dur a l'inici d'aquesta legislatura havia vingut propiciada per l'arbitrària inhabilitació del Molt Honorable President de la Generalitat, Quim Torra. I no podem oblidar-ho, perquè oblidar-ho significa normalitzar que es puguin convocar eleccions perquè un President ha estat inhabilitat per haver penjat una pancarta en defensa de drets fonamentals. I jo no ho faré.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Per això, fidel a la meva convicció que el retiment de comptes és un requisit indissociable de l'exercici de responsabilitats públiques, comparec avui aquí per fer un balanç d'aquests dotze mesos. Aquesta compareixença segueix la línia de transparència que ja em va portar a fer-ne una primera als cent dies d'accedir al càrrec i a convocar reunions amb els presidents dels grups parlamentaris després de la presa de possessió i als sis i nou mesos de l'inici de la legislatura per informar-los de la meva activitat com a presidenta i lliurar-los sengles documents que recullen de manera exhaustiva les audiències, les persones, entitats i propostes rebudes i les iniciatives institucionals dutes a terme.

Abans, però, és gairebé obligat que faci referència al que està passant actualment a Europa i als greus esdeveniments propiciats per l'atac de Rússia a Ucraïna, que suposa un desafiament en tota regla als principis democràtics. Reconforta constatar que a Catalunya s'estan organitzant moltes iniciatives solidàries per ajudar la societat ucraïnesa a suportar els efectes d'aquest conflicte que pot comportar unes conseqüències encara imprevisibles en l'àmbit geopolític i econòmic. En qualsevol cas, Catalunya és on ha de ser, en la defensa del respecte als drets humans i oferint solidaritat. I el Parlament català, de clara i antiga vocació europeïsta, ja s'ha pronunciat en la defensa de la independència d'Ucraïna i en contra de l'atac rus, i aquesta mateixa setmana el Ple, que ha abordat la qüestió, ha comptat amb la presència del cònsol ucraïnès, Artem Vorobyov i dels representants de la Unió Europea a Barcelona.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Centrant-nos ja en el motiu d'aquesta compareixença, i abans d'iniciar el balanç que la justifica, trobo avinent recordar que jo m'havia presentat a aquelles eleccions amb l'objectiu de presidir el govern i no pas el Parlament, però després de fer una lectura honesta i rigorosa dels resultats electorals vaig arribar a la conclusió que, ara més que mai, aquesta cambra ha de tenir un paper clau en el desplegament del futur polític del nostre país. Aquesta anàlisi em va dur a afrontar l'enorme responsabilitat que suposa presidir i representar un Parlament, el més independentista de la història, que continua essent un dels principals objectius de la guerra bruta i antidemocràtica de l'Estat espanyol contra les institucions catalanes. Perquè brut és aconseguir desplaçar rivals polítics mitjançant procediments judicials que retorcen l'ordenament jurídic i antidemocràtic és no respectar la voluntat de la ciutadania i dels seus representants.

Amb aquestes premisses vaig encetar la meva tasca al capdavant del Parlament, amb el repte afegit de ser implacable contra els discursos xenòfobs, racistes, masclistes i d'enaltiment de qualsevol altra mena d'opressió personal o nacional. I, en aquest sentit, crec que la ciutadania ha percebut i ha agraït la fermesa en la direcció dels debats a l'hemicicle, sempre en el marc que ens proporciona el nostre reglament.

També vaig dir, en el meu primer discurs a la cambra, que caldria treballar per convertir el Parlament del 2021 en un parlament del segle XXI, amb un esperit de modernització que incloïa la voluntat d'obrir-lo a la societat.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

I penso que, si bé queda encara molta feina per fer, durant aquests mesos s'han solucionat algunes qüestions que no s'havien afrontat mai abans. Mai. Perquè l'estructura de règim intern del Parlament estava prefixada i no l'havia generat ni jo mateixa, com és obvi, ni tampoc els treballadors. La responsabilitat sempre és de qui la té encarregada.

Per això l'he exercit investigant i buscant solució a les prerrogatives de funcionament que podien comprometre econòmicament i reputacionalment aquesta casa.

Des d'un punt de vista tecnològic, vull destacar que s'ha posat en funcionament la solució específica de registre electrònic (que no en disposàvem i encara cal estendre-la a tots els processos) i s'ha dut a terme la modelització i l'execució dels procediments de tramitació electrònica de processos selectius de concursos oposició, de tramesa genèrica, de Dret d'accés a la informació (en fase de validació final), i factura electrònica. Així mateix s'està treballant en la modelització i la implementació de la resta de procediments.

També s'ha dotat el parlament de protocols contra l'assetjament psicològic i contra l'assetjament sexual i hem encarregat una anàlisi de riscos psicosocials de totes les persones que treballen al Parlament. A més, fa pocs dies s'ha constituït, també, la Comissió del Reglament, que ha de treballar per posar al dia el text jurídic que regula el funcionament de la cambra, que

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

en determina l'organització interna i els procediments per exercir les funcions que corresponen a la institució.

L'obertura de les institucions a la societat sempre és necessària, però en l'actual context d'incertesa sanitària, social, econòmica, política i democràtica és imprescindible. Per conviccions personals, defenso aferrissadament una manera de fer política basada en el fet d'escoltar la gent, que és la manera més directa de copsar inquietuds, problemàtiques i propostes. Els debats a l'hemicicle no poden condicionar el dia a dia de la gent, és el dia a dia de la gent que ha de condicionar els debats a l'hemicicle. Per això vaig parlar d'obrir el Parlament i així s'expliquen les 140 audiències, tant a petició dels interessats com a petició pròpia, que m'han permès prendre el pols dels diversos sectors de la societat, entre els quals vaig voler prioritzar -de bell inici- el sanitari i el de la investigació científica, a més dels rectors de les universitats catalanes, els agents econòmics i culturals (que ens van portar, en el cas del sector del llibre, una biblioteca antifeixista que es va posar a disposició de tots els diputats i que és al fons de la biblioteca del Parlament), així com una àmplia representació del tercer sector, que ha actuat com a xarxa per afrontar les derivades socials de la pandèmia.

Aquestes trobades s'han traduït en una seixantena d'iniciatives que he traslladat als grups parlamentaris. I també incloc en aquest capítol de Parlament Obert, la celebració d'una reunió de la Mesa per primera vegada en la història del Parlament que es desenvolupa fora del Palau de la Ciutadella, i que va tenir lloc a Tornabous el dia 1 de setembre de 2021, els

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

52 ajuntaments visitats i la presència en 359 actes institucionals, en una activitat que pretén portar el Parlament arreu del país.

En la línia de valoració de la història de la institució i la recuperació de la memòria pròpia, nacional, no la hispanocèntrica o imposada, cal destacar igualment que durant aquest període hem promogut i aprovat el canvi de denominació de la legislatura actual, que ha passat a denominar-se catorzena, atesa la voluntat majoritària que la legislatura iniciada el 6 de desembre de 1932 sigui considerada la primera legislatura del Parlament de Catalunya contemporani. És per aquest motiu que d'aquí a unes setmanes presentarem els actes que estem preparant per commemorar el 90è aniversari del Parlament.

D'altra banda, sempre ha estat la meua voluntat avançar en la racionalització del funcionament intern del Parlament i d'adaptar-lo als principis de racionalitat i d'austeritat, que són els que ens reclama el context social actual. Amb aquest esperit, he impulsat reformes complexes que han generat i generen controvèrsia, a causa de les fins a cert punt lògiques resistències a canviar funcionaments o disfuncions consolidats en el temps però que era necessari abordar per una qüestió -al marge d'altres consideracions- de pura sostenibilitat econòmica. Alguns canvis ja s'han concretat, com la regulació dels triennis, i d'altres ja han entrat en vies irreversibles, com l'extinció de les llicències d'edat o la regulació de les dietes dels diputats.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

M'agradaria, però, entretenir-me a explicar alguns detalls de les gestions dutes a terme per afrontar aquestes tres qüestions.

En el cas dels triennis, cal partir de la base que l'anterior sistema era el que ha funcionat pràcticament des de l'inici de l'activitat del Parlament. El juliol, seguint un dels primers encàrrecs que vaig fer a l'actual secretària general, la modificació ja va ser presentada i aprovada a la Mesa. Posteriorment, al setembre va ser aprovada per unanimitat per la Mesa Ampliada, i després de passar també per la Comissió d'Afers Institucionals el mes d'octubre, va entrar en vigor -duts a terme tots els passos preceptius- l'1 de novembre passat. Aquesta mesura és la que comporta un estalvi net, alhora que només retribueix els triennis que s'hagin meritat al Parlament, no en altres administracions públiques, i en la mateixa categoria professional.

Pel que fa a les llicències d'edat, tan bon punt com vaig tenir coneixement de la seva existència i de l'abast de les seves implicacions econòmiques i laborals, vaig impulsar-ne vies de resolució que passessin per l'anàlisi de la situació present i la manera com poder extingir una prerrogativa que havien decidit altres presidents i altres mesos i fer-ho de manera pacífica: sense revolta interna i sense soroll mediàtic, que en temes tan sensibles, sempre acaben oferint una fotografia desenfocada respecte de la realitat, que és sempre molt més complexa. Com a presidenta el meu objectiu ha estat sempre defensar la Institució -i vetllar per la seva racionalitat econòmica és una forma de fer-ho- però també defensar i vetllar pels seus treballadors, que s'estimen la casa i treballen amb professionalitat. D'aquí que a través

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

de la SG que havia rebut aquest encàrrec, s'impulsés la via de la negociació amb el Consell de Personal, que es va traduir en l'acord aprovat per unanimitat en la mesa del 21 de desembre, que era un primer pas cap a l'extinció progressiva i consensuada amb els treballadors d'aquesta normativa, que era vigent i coneguda públicament des de 2009, tal com es pot comprovar amb la publicació d'articles periodístics de l'època. Així mateix va aparèixer publicat al BOPC (n. 518, 20 de juliol de 2009) i, per tant, ni grups polítics ni mitjans de comunicació no poden dir que en desconeixien l'existència. Com és ben sabut, però, l'enrenou mediàtic generat arran de la seva difusió pública a principis d'any d'una informació pública que havia estat publicada i que havia passat per diverses meses, mesos ampliades i comissions parlamentàries on hi ha representants de tots els partits polítics; va generar alarma social i una reacció per part d'alguns grups parlamentaris -que, insisteixo, ho coneixien entre altres vies perquè en el meu retiment de comptes amb els presidents de grup els ho havia comentat-; i n'exigien la seva eliminació immediata. I això és el que va aprovar la mesa el dia 21 de gener de 2022, per unanimitat. A dia d'avui ja es poden considerar eliminades les llicències d'edat dels Estatuts de Règim i Govern Intern del Parlament que han gaudit un total de 55 persones amb un cost de 14.399.822€ des de l'any 2009 fins el 2021 i només queda pendent de tancar la negociació de les conseqüències d'aquesta decisió amb els treballadors que encara no la gaudeixen però que la tenen concedida en les condicions aprovades el 21 de desembre de 2021.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Finalment, en el cas de les dietes que perceben els diputats, la meua voluntat ha estat des del primer dia corregir la doble anomalia que suposa que una part de les retribucions dels parlamentaris estigui exempta de retenció i que les denominades dietes per desplaçament es paguin amb independència de si els diputats es desplacen o no. Això, avui en dia, en temps de postpandèmia i quan hem comprovat que el Parlament pot funcionar i ha funcionat telemàticament; no és acceptable i per això calia corregir-ho, com així vaig comunicar als grups parlamentaris. Des d'Oïdoria de comptes s'hi va treballar des del primer moment i se'ns van formular fins a divuit propostes de modificació del sistema actual, amb simulacions econòmiques que es van traslladar als grups parlamentaris, prioritzant els dos principis que considero bàsics: que tot el sou estigui sotmès a les corresponents retencions i que les dietes pel desplaçament es paguin sempre que els diputats acreditin aquests desplaçaments.

En qualsevol cas, el pressupost del Parlament per a aquest 2022 ja es va aprovar preveient la reformulació concreta de les dietes que els grups parlamentaris determinin en les seves negociacions.

Tan sols afegiré, per cloure aquest capítol de gestió econòmica, que les turbulències que aquestes qüestions generen fan, certament, que el seu abordatge sigui incòmode, però mai he acceptat exercir responsabilitats públiques amb la voluntat de posar-me de perfil davant de situacions complicades. I aquí, malgrat que el repte fos majúscul, tampoc.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Però ho deia al començament, aquest balanç no pot ometre una realitat incontestable, que és l'existència de la repressió, que s'expressa en nombrosos àmbits i de nombroses maneres i que manté el Parlament com un dels seus objectius, ja sigui amb els incomputables atacs contra la immersió lingüística o el més recent que vam conèixer ahir en relació a la Llei d'habitatge i la possibilitat de regular el preu dels lloguers. Només cal recordar que el TSJC acaba d'enviar a judici el president i tres membres de la Mesa de la legislatura anterior, acusats de desobediència greu pel fet d'haver permès debatre sobre la monarquia i l'autodeterminació. Com ja he fet en tot moment, expresso tota la meva solidaritat cap a ells.

L'estat espanyol, a través de l'aparell judicial, persevera en la voluntat de limitar i condicionar l'activitat parlamentària, laminant drets fonamentals com el de representació o el d'expressió dels diputats. La judicialització de la política no és només una amenaça, és una pràctica que ja s'ha concretat, en aquesta legislatura, en l'acceptació a tràmit de tres recursos d'empara al Tribunal Constitucional per haver acceptat la delegació de vot del diputat Lluís Puig per part de PSC, PP i C's, o en els anuncis proferits durant el penúltim ple de dues querelles més contra mi mateixa per part dels grups parlamentaris de VOX i C's en relació a la llei per combatre l'emergència habitacional.

És inacceptable i no podem normalitzar que el Tribunal Constitucional tuteli l'activitat parlamentària i dictamini i delimiti les qüestions sobre les quals es pot debatre al Parlament. De fet, nosaltres en aquesta legislatura ja hem

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

debatut aquestes qüestions i ho continuarem fent si així consideren els diputats que cal procedir. I és encara més inconcebible que un organisme administratiu com la Junta Electoral Central pugui modificar, amb l'aval del Tribunal Suprem, la composició d'una cambra legislativa, no només sense que calgui una sentència judicial ferma en última instància que modifiqui la condició d'elegibilitat d'un diputat, sino sense que ni tan sols calgui que el tribunal es pronunciï perquè la JEC ja actua com una franquícia del Tribunal Suprem. Però això és precisament el que ha passat recentment en el cas del diputat Pau Juvillà.

Vull, volem, un Parlament fort, independent i lliure, perquè sense un Parlament sobirà cap anhel de llibertat de la ciutadania serà respectat i perquè sense separació de poders no hi pot haver democràcia. Malauradament, però, el cas Juvillà ens ha demostrat l'extrema vulnerabilitat de les institucions catalanes. Per això no puc, no podem, estar satisfets amb el desenllaç que ha tingut aquest episodi. Per moltes raons.

En paràmetres legals, el Parlament ha fet tots els passos possibles per anar més enllà que en el cas precedent en la defensa de la seva sobirania. Però, en paràmetres repressius l'estat també ha anat molt més enllà en la perversió de l'ordenament jurídic. La qüestió és fins on estem disposats a anar en paràmetres polítics per aturar aquesta deriva autoritària de la judicatura espanyola.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

L'Estat ha tornat a fer el que malauradament era previsible. Però això no és excusa per eludir l'autocrítica a l'hora de valorar la resposta que hem ofert a aquest nou episodi repressiu. S'han buscat moltes culpes i s'ha apuntat en la direcció equivocada, fins i tot volent assignar culpes a qui no en té. La culpable del desenllaç del cas Juvillà és la repressió de l'estat espanyol, que en aquesta ocasió ha adoptat el rostre de la Junta Electoral Central i del Codi Penal que es projecta sobre els servidors públics, tinguem-ho clar. L'Estat, envalentonat pel precedent anterior que va comportar la inhabilitació de tot un president de la Generalitat, la primera autoritat del país, ha tornat a fer de les seves. S'han dit moltes coses sobre el que va passar el dia 3 de febrer però la realitat és que, malgrat els dubtes que s'han volgut generar, vaig impulsar totes les accions parlamentàries en la consideració de diputat de Pau Juvillà, inclòs el dia 3 de febrer, com reflecteix la meva mateixa signatura en l'acceptació a tràmit de la seva delegació de vot, malgrat que no acceptés el seu vot perquè incorria en un clar conflicte d'interessos. No hi ha dubtes, doncs, sobre la meva consideració sobre la seva condició de diputat: està signada del meu puny i lletra.

Amb tot, no puc deixar de mostrar la meva sorpresa i la meva decepció pel fet que la defensa dels drets d'un parlamentari no interpel·li directament els 135 diputats d'aquesta cambra al complet. Perquè els qui volen creure que la repressió castiga l'independentisme no volen veure que la repressió castiga la democràcia.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

He mirat d'aprendre de les lliçons duríssimes d'aquest episodi, que va tensionar humanament i professionalment treballadors del Parlament, càrrecs directius, alts funcionaris i fins a mi mateixa. Tinc clar que l'actitud útil és la que vol acabar amb una repressió d'aquesta magnitud. La institució sempre està per damunt de les persones. Però són les persones les que fan la institució. Per això, feta l'avaluació de la situació i amb el propòsit de mirar endavant, perquè malauradament en vindran més i això també ens dona la mesura de l'anomalia que vivim, un estat de repressió sense precedents; estic convençuda que la manera de fer front a aquesta situació de violabilitat del Parlament és amb unitat, sense retrets i refent les confiançaes trencades. I això inclou, també, enrobustir legalment el Parlament, i en aquest àmbit hi ha coses que sí que depenen dels grups parlamentaris, com l'impuls d'una llei electoral pròpia o la ja esmentada reforma del reglament del Parlament, que ja s'està treballant en comissió. Són mesures que, sens dubte, anirien en la bona direcció en el camí cap a la salvaguarda de la sobirania d'aquesta cambra. Però -tinguem-ho clar- el que més cal és determinació i unitat en la determinació.

Al marge de l'activitat parlamentària, recollida en l'opuscle editat per completar aquesta intervenció, des que ocupo la presidència han succeït moltes més coses, com ara el relleu dels anteriors secretari general i lletrat major i l'entrada del nou equip, que també han fet possible els canvis estructurals que han somogut els pilars de la institució i amb qui compto per contribuir a recosir les ferides que l'encadenament de tensions ha comportat i en el qual treballaré incansablement per revertir, perquè és

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

injusta la percepció externa de la qualitat i compromís dels nostres treballadors públics i cal dir-ho. També un episodi no exempt de polèmica però que va contribuir a visibilitzar una repressió que no s'ha aturat i que només s'incrementa: va ser la concessió de la Medalla d'Honor del Parlament a les víctimes de la repressió, la rebuda dels presos polítics quan els va ser concedit l'indult, nombrosos actes culturals i socials de tota mena o, ja aquest mes passat, l'intent frustrat de reprovació en una moció en base a uns arguments que només demostren la voluntat d'alguns grups de crear polèmiques amb l'ànim de denigrar la institució. No ho van aconseguir. No esperava una revàlida a l'any d'haver accedit al càrrec, però encara vaig obtenir més vots dels que em van portar a la presidència i agraeixo enormement als grups que no van voler-hi participar, malgrat les legítimes discrepàncies, per no contribuir a enterbolir encara més la imatge del Parlament.

La ciutadania té el dret de valorar els encerts i els desencerts dels càrrecs públics. Nosaltres tenim l'obligació de retre comptes i això és el que he fet avui, mirant de posar en valor la coherència entre allò que vaig dir que em proposava fer fa un any i allò que he fet durant aquests dotze mesos. Poden recuperar el meu discurs i observar el nivell de desplegament del pla d'acció, internacionalització inclosa.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Laura Borràs i Castanyer
Presidenta

Avui, però, soc més conscient que fa un any de les limitacions i de les complexitats de la gestió d'aquesta cambra, però també de les capacitats i del paper clau que juga en la resolució dels problemes del país i en la definició del seu horitzó nacional. Per això avui estic encara més determinada que fa un any a presidir-la fent-me humilment i responsablement mereixedora d'aquest gran honor.

Com vaig deixar dit des del primer dia, la meva dedicació al capdavant del Parlament la vaig decidir amb la profunda determinació de continuar treballant al servei del millor projecte per a aquest país. Un projecte que reclama unes institucions públiques obedients a la ciutadania de Catalunya i que siguin exemplars en evidenciar i denunciar la intromissió demofòbica de l'Estat. I, també, un projecte que reclama l'actualització i modernització de la nostra arquitectura institucional.

Deia un dels màxims teoritzadors contemporanis del republicanisme, Philippe Petit, que “un estat republicà haurà de fomentar les formes socials de vida en les que cadascú sigui capaç de mirar directament a l'altre als ulls”. I afirmava M. Aurèlia Campmany que “la veritat necessita ser dita perquè si no es diu no existeix”. És des d'aquesta exigència i autoexigència que és política i és ètica que mantinc intacta la meua determinació per fer d'aquest Parlament el Parlament que la ciutadania de Catalunya vol i mereix.

Moltes gràcies.